Twoja krew, Twoje życie

Przychodzisz na *Wampiriadę* z chęcią pomocy innym, a badania wykazują **niewłaściwy poziom hemoglobiny we krwi**?

A może chcesz poznać lepiej swój organizm?

Ta ulotka jest dla Ciebie!

Dowiedz się, jak lepiej zadbać o zdrowie Twojej krwi.

HEMOGLOBINA

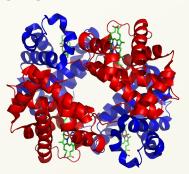
Hemoglobina stanowi 96% zawartości krwi (nieuwzględniającwody).

cząsteczek hemoglobiny znajduje się w pojedynczej czerwonej krwince.

20-30 bilionów

czerwonych krwinek znajduje się w ciele dorosłego człowieka.

Na zielono zaznaczone są *hemy*. Każdy z hemów zawiera jeden atom żelaza, do którego przyczepia się cząsteczka tlenu. Dzięki hemom każda cząsteczka hemoglobiny może przenieść aż do czterech cząsteczek tlenu. Krew zawdzięcza swój czerwony kolor atomom żelaza znajdującym się w cząsteczkach hemoglobiny.

wampiriada.pl/krew

POMOC W OPRACOWANIU MATERIAŁÓW

wampiriada.pl fb.me/wampiriada.nzs.rl #przyjacielWAMPIRA

PARTNERZY I SPONSORZY

KREW₊

ODKRYJ SWOJE WNĘTRZE

Szybciej się męczysz?

Jesteś blada/y?

Gorzej tolerujesz wysiłek?

Często boli Cię głowa lub chce Ci się spać?

Masz problemy z koncentracją?

Łatwo robią Ci sie siniaki?

Zaczynasz tracić wagę?

Jeżeli chociaż jedna z odpowiedzi na powyższe pytania to "**TAK"**, warto udać się na badanie krwi.

BADANIE KRWI

Badanie krwi możesz wykonać w **Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Łodzi** (Franciszkańska 17/25, 91-443 Łódź) lub w dowolnym miejscu wskazanym przez Twojego lekarza.

Pamiętaj, wyniki badań powinien analizować lekarz. Nie polecamy rozpatrywania ich samemu.

Według zaleceń krew powinno się badać raz do roku.

PRZYGOTOWANIE DO BADANIA

W przeciwieństwie do oddawania krwi, gdzie podstawą jest zjedzenie lekkiego niskotłuszczowego posiłku, w przypadku badań krwi obowiązuje minimum ośmiogodzinny post. W obu przypadkach należy napić się wody (szczególnie przy oddawaniu krwi!) oraz wyspać się wcześniej.

Całe badanie trwa kilkanaście minut, a dzięki jego wynikom jesteś w stanie monitorować stan swojego ciała.

DIETA I ŻYWIENIE

Zapraszamy na pyszne i zdrowe jedzenie, które pomoże Ci uzupełnić żelazo. Po więcej przepisów zgłoś się do naszych wolontariuszy.

Skutki zmiany diety są widoczne już po 3 tygodniach.

Owsianka z truskawkami, kiwi, nasionami słonecznika, orzechami włoskimi i miodem gryczanym

Składniki na porcję dla jednej osoby:

płatki owsiane – 4 łyżki truskawki – 3 sztuki, kiwi – 1 sztuka, nasiona słonecznika – garść, orzechy włoskie – garść, miód gryczany – 1 łyżeczka Sposób przygotowania:

Płatki owsiane zalać wodą i pozostawić do wchłonięcia.

Do owsianki dodaj posiekane owoce i orzechy oraz łyżeczkę miodu. **Uwaga**: Zalecana jest owsianka na wodzie, nie na mleku, gdyż duże ilości wapnia mogą powodować gorszą przyswajalność żelaza. Dozwolone jest oczywiście spożywanie produktów bogatych w wapń, ale nie w towarzystwie produktów bogatych w żelazo.

Kasza jaglana/gryczana z wątróbką i burakami cytrusowymi

Składniki na porcję dla dwóch osób:

2 małe buraki, 1łyżka świeżo wyciśniętego soku z pomarańczy, natka pietruszki, 1 łyżka świeżo wyciśniętego soku z cytryny, 1 szklanka kaszy jaglanej, 3 szklanki wody, 300 g wątróbki drobiowej, 1 płaska łyżka mąki pszennej,

1 cebula, 1-2 zabki czosnku,

sól, pieprz, zioła prowansalskie

Sposób przygotowania:

Opłukaną kaszę jaglaną wrzucić do wrzącej, lekko osolonej wody. Gotować 15 - 20 minut na wolnym ogniu.

Po tym czasie zestawić z ognia i trzymać pod przykryciem, żeby wchłonęła resztki płynu.

Wątróbkę oczyścić, opłukać w zimnej wodzie, osączyć i pokroić w paski lub w kostkę.

Dusić z niewielką ilością oleju rzepakowego około 10 minut, doprawiając solą, pieprzem i ziołami prowansalskimi.

W osobnym rondelku zeszklić posoloną i pokrojoną cebulkę, dodając starty czosnek.

Dodać do wątróbki. Całość posypać odrobiną mąki pszennej.

Gotować buraki 40 minut na wolnym ogniu.

Następnie drobno pokroić lub zetrzeć.

Dodać sok z cytryny, sok pomarańczowy, oliwę z oliwek, zioła i wymieszać.

SUPLEMENTY FARMAKOLOGICZNE

Co wybrać i na co zwrócić uwagę przy wyborze suplementacji farmakologicznej?

Uwaga: duże znaczenie dla Twojego zdrowia ma zbilansowana dieta. Środki farmakologiczne mają znaczenie pomocnicze.

KIEDY I JAK PRZYJMOWAĆ? Zaleca się, aby były one podawane na czczo lub między posiłkami. W przypadku wystąpienia objawów nietolerancji zaleca się podawanie doustnych preparatów żelaza tuż po posiłku.

Doustnych preparatów żelaza **nie należy popijać kawą, herbatą ani mlekiem i jego przetworami**. Należy zachować co najmniej dwugodzinny odstęp między podaniem preparatu żelaza a spożyciem któregokolwiek z tych produktów.

Na ogół **leczenie niedoboru żelaza doustnymi preparatami trwa od kilku tygodni do kilku miesięcy**. Czas trwania leczenia zależy od wyników badań laboratoryjnych krwi.

2 KTÓRE WYBRAĆ? Na ogół **związki żelaza dwuwartościowego** wchłaniają się lepiej z przewodu pokarmowego niż połączenia żelaza trójwartościowego.

Należy zwrócić uwagę na **zawartość żelaza elementarnego** (czystego pierwiastka). Zalecana dawka stosowana doustnie u dorosłych w leczeniu niedoboru wynosi **100-300 mg** żelaza/dobę, natomiast w profilaktyce niedoboru **50-100 mg** żelaza/dobę.

(opcjonalnie) W doustnych preparatach żelaza mogą również występować kwas foliowy, witamina C lub witamina B12. Wykazano, iż jednoczesne podawanie kwasu askorbinowego (witaminy C) zwiększa wchłanianie żelaza podanego doustnie oraz ułatwia jego wychwyt w szpiku.

OGZYM PAMIĘTAĆ? Preparaty żelaza podawane doustnie mogą powodować zmianę barwy stolca na ciemniejszą, czym nie należy się martwić. Doustne preparaty żelaza mogą również fałszować wynik badania krwi utajonej w kale.

Uwaga na interkacje! Wchłanianie żelaza z przewodu pokarmowego mogą zmniejszać leki stosowane w leczeniu choroby wrzodowej, refluksu żołądkowo-przełykowego, leki stosowane w leczeniu zakażeń bakteryjnych.